

**Balatonboglár Város Ifjúsági Konceptiója
2008-2012**

1. Előzmények

Az ifjúságpolitikai koncepció elkészítését jelentős mértékben segítette:

- 1. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium által szervezett képzés a helyi ifjúsági cselekvési tervek elkészítéséről (Budakeszi, 2007. április 10-13., illetve 2007.szeptember 3-7.);**
- 2. Más települések ifjúságpolitikai koncepcióinak tanulmányozása;**
- 3. A HIP - Helyiérték Ifjúsági Információs Pont működése alatt a helyi ifjúságról szerzett tapasztalatok, a fiatalok által elmondott vélemények;**
- 4. A koncepció elkészítését vezető személy szakmai kapcsolatai, az ifjúságpolitikai koncepció készítéséről folytatott beszélgetései más települések ifjúsági munkával foglalkozó szakembereivel.**
- 5. A koncepciót készítő személy ifjúsági szakemberként szerzett tapasztalatai.**

2. Az önkormányzati ifjúságpolitika jogforrása

Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása az Alkotmány, amely többek közt kimondja, hogy államunk különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, továbbá védelmezi az ifjúság érdekeit.

Az önkormányzat ifjúságpolitikai tevékenységének közvetlen jogforrása az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról (Ötv.), melynek 8. §-ában a települési önkormányzat feladatai között a törvény - 1994 óta - felsorolja a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodást (1994. évi LXIII. törvény 3. § (1) bekezdése). Ezen belül a törvény értelmében a települési önkormányzat maga határozza meg - a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően -, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el.

Mivel a törvényekből nem derül ki, hogy pontosan milyen ifjúsági feladatai vannak az önkormányzatoknak, alapvető fontosságú, hogy a település önkormányzata kidolgozza saját ifjúsági koncepcióját. A helyi rendeletek megalkotásával az önkormányzat eleget tesz a jogszabályokban meghatározott közfeladatainak. A hatályos jogszabályok azonban az ifjúsági feladatokat

szétszórt, inkoherens és hiányos módon tartalmazzák, az állam és az önkormányzatok ifjúsági feladatai, szolgáltatásai, azok tervezési, végrehajtási, ellenőrzési és beszámolási rendje szabályozatlan. Az ifjúsági területen nem fogalmazódtak meg a hosszabb távú perspektívát körvonalazó célok, nem tisztázott az önkormányzat és más társadalmi szereplők között a felelősség és munkamegosztás, az együttműködés lehetősége és ennek keretei. Az ifjúságpolitikai koncepció ezt a hiányt kívánja pótolni.

Azt, hogy a város önkormányzata mely feladatok ellátását vállalja, befolyásolja a helyi társadalom szerkezete, a népesség összetétele, a település adottságai, fejlettsége és egyéb tényezők is.

3. Az ifjúságpolitikai koncepció

Az ifjúságpolitikai koncepció - mint dokumentum, és mint szemlélet - elfogadása fontos eszköze annak, hogy az önkormányzat a kötelező és vállalt feladatait hatékonyabban ellássa. A koncepció lehetőséget ad a továbblépésre, a cselekvési terv keretét adja. A koncepciót és a tervet is módosítani időközönként lehetséges és szükséges a társadalmi, gazdasági, kulturális és jogi környezet változásai miatt. A koncepcióban megfogalmazott kritériumok alapján szükséges minden évben felülvizsgálni az elkészítendő cselekvési tervet, amely tartalmazni fogja a konkrét feladatokat, felelősöket, valamint az idő- és pénzügyi kereteket.

Az ifjúságpolitikai koncepció megvalósítása csakis, különböző szintű együttműködésekkel, aktív partneri viszonyban valósítható meg, ezért különös hangsúlyt kell fektetnünk a közös munkára, a feladatok megosztására. Az ifjúsági feladatokat elsősorban az önkormányzat intézményeinek, szakembereinek a közreműködésével és a civil szervezetekkel együtt kívánatos megvalósítani.

A meghozandó döntések akkor lesznek eredményesek és hatásosak, ha az ifjúság a rendszerszemlélet tükrében és a maga komplexitásában kerül vizsgálatra, ha folyamatában is elemezve, értékelve lesznek a célok megvalósulását szolgáló események, tevékenységek. A képviselő-testület minden évben, a költségvetési rendeletben meghatározott összeget - Ifjúsági feladatok ellátási keretét - kell, hogy biztosítson az ifjúsági feladatok ellátására, megvalósítására.

A koncepcióban megfogalmazott legfontosabb cél az, hogy a települést vonzóbbá, komfortosabbá tegyék a fiatalok számára, amelyet Balatonboglár kedvező adottságaira kell alapozni, és amelyek további fejlesztése növeli a város vonzerejét.

3.1 Az ifjúságpolitikai koncepció megalkotásának célja

A koncepció által felölelt időszak meghatározásánál fontos szempont volt az, hogy középtávon hány év alatt lehet megvalósítani a felmerült feladatokat. Balatonboglár Város Ifjúságpolitikai Koncepciója az elfogadástól számított 5 éves időszakra készült, ezen időintervallum alatt kell figyelembe venni a koncepcióban meghatározott szempontokat az olyan döntések meghozatalakor, amelyek a település ifjúságával kapcsolatosak.

Az ifjúság helyzetét érintő, befolyásoló, középtávra (2008-2012 közötti időszakra) vonatkozó önkormányzati stratégiai döntések meghozatala, az önkormányzat ifjúságot érintő közfeladatainak kijelölése:

- **A koncepció meghatározza az ifjúságpolitika helyi céljait, prioritásait, az önkormányzat felelősségvállalásának területeit, azokat az alapelveket, melyeket a szolgáltatások, tevékenységek fejlesztése során érvényesíteni kell. Alapjául szolgál a kétéves cselekvési programok kidolgozásának, a fiatalokat érintő projektek, fejlesztések megvalósításának.**
- **Elősegíti a fiatalokkal, mint sajátos társadalmi csoporttal való perspektivikus foglalkozást.**
- **Keretet biztosít az érintett társadalmi szereplőkkel való együttműködéshez.**
- **A prioritások kijelölésével hozzájárul a rendelkezésre álló erőforrások hatékonyabb felhasználáshoz.**

Gyermek: a 14 év alatti személy,

Fiatal: a 15-30 év közötti személy,

Ifjúság: az előzőek szerinti gyermek és fiatal.

Balatonboglár Város Önkormányzata az ifjúság helyzetének javítását, társadalmi integrációjának segítését helyi közügynek kell, hogy tekintse. Érdekeltnek kell lennie abban, hogy a város népességmegtartó ereje növekedjen a fiatal és a fiatal felnőtt korosztályok körében is.

Az ifjúsági koncepcióban megfogalmazott célok megvalósítása során együtt kell működni a fiatalokkal és szervezeteikkel, valamint a helyi társadalom többi szereplőivel és szervezeteivel. Az önkormányzat a

koncepcióban lefektetett elvek alapján támogatja a civil szervezetek céljainak elérését, segíti tevékenységüket.

3.2 Az önkormányzati ifjúságpolitika célrendszere:

Az önkormányzat az ifjúsági koncepció megalkotásával és végrehajtásával hozzá kíván járulni a Balatonbogláron élő fiatalok önállóvá válásának segítéséhez, társadalmi integrációjának megvalósulásához. Eszközeivel és erőforrásaival támogatni kívánja a fiatalokat és közösségeiket abban, hogy képessé váljanak egyéni és közösségi szinten a társadalmi kihívásoknak megfelelni. Cél, a Balatonbogláron élő fiatalok jobb életkörülményeinek és életesélyeinek biztosítása. Cél, hogy 2012-re olyan mértékben növeljük a fiatalok közösségi aktivitást, amely a rendszeres szabadidős programok gyarapodásával, az életminőség javulásával jár. Ezzel párhuzamosan cél a hátrányos helyzetű fiatalok életesélyeik növelése, speciális programokon keresztül történő társadalmi reintegrációja.

3.2.1 Az általános cél elérése érdekében a következő célkitűzéseket határozza meg:

- **A fiatalok közéletben történő részvételének, aktív közéleti szerepvállalásának segítése. A közéletben való részvétel egy tanulási folyamat, mely megkívánja tőlük, hogy új készségekre tegyenek szert, és fejlesszék a már meglévőket. Az információ és a részvétel szétválaszthatatlan, ezért fontos megteremteni a fiatalokat érintő információkhoz való ingyenes, rugalmas, felhasználóbarát hozzáférés lehetőségeit.**
- **A korszerű tudás, a piacképes szakmai képzettség megszerzésének segítése, a sikerességet garantáló képességek és készségek erősítése.**
- **Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció segítése.**
- **A kulturált szabadidő eltöltés feltételeinek javítása, az egészséges életre motiválás, egészségfejlesztés.**
- **A szabadidős terek rendszeres karban tartása, a kor követelményei által megkívánt színvonalra fejlesztése.**
- **Hozzájárulás a fiatalok európai polgárrá válásához és a társadalmi problémáinak megoldásához.**
- **A felnövekvő balatonboglári generációknak a város társadalmába, közéletébe való beilleszkedésének hatékony támogatása, annak biztosításával, hogy tapasztalják, érdemi hatással vannak saját életük és városuk életének és fejlődésének alakulására.**

3.2.2 Célindikátorok:

A célok elérését akkor értékelhetjük teljesítettnek, ha a koncepció végrehajtásának időszakában a következők valósulnak meg:

- **Legalább 1 ifjúsági, nyitott közösségi tér létrejön, amelyet fiatalok működtetnek, és ahol megvalósíthatják különböző projektjeiket, és ehhez tanácsadási szolgáltatás, megfelelő kommunikációs eszközök állnak rendelkezésükre.**
- **Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek erősítése anyagi, tárgyi és morális szempontból.**
- **Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek döntéselőkészítő folyamatokban való részvétele erősödik.**
- **Az önkormányzat által hozott minden határozat fiatalokra vonatkozó hatásait az oktatási-, kulturális és sportbizottság folyamatosan vizsgálja, javaslatokat fogalmaz meg, és ezek beépülnek a döntéshozatali folyamatba. Rendszeressé válnak a fiatalok életminőségére vonatkozó adat-, információgyűjtések, elemzések és kutatások. Legalább 2 évente összefoglaló elemzés készül a helyzetükről.**

3.3 Célterületek

3.3.1 Oktatás, képzés, nevelés

- **A település vonzóvá tételéhez és a fiatalok helyben tartásához fontos a magas színvonalú iskolarendszeren kívüli képzések elérhetősége.**
- **Az élethosszig tartó tanulás fontosságának tudatosítása és gyakorlatának elterjesztése kiemelt fontossággal bír a munkaerőpiac változó körülményihez való alkalmazkodásához. Nagy hangsúlyt kell fektetni a képesség és készségfejlesztésre, a kompetenciák fejlesztésére, amelyeket nem formális oktatásban, képzések keretében tudnak elsajátítani a fiatalok.**
- **Támogatni kell a nemzetközi ifjúsági és szakmai együttműködési formákat, az ifjúsági cseréket.**

3.3.2 Pályakezdés

- **Különböző foglalkoztatáspolitikai eszközök bevonásával törekedni kell a fiatalok foglalkoztathatóságának javítására, valamint foglalkoztatottságuk mértékének növelésére.**

3.3.3 Egészség, sport és környezetvédelem

- **Megfelelő kommunikáció alkalmazásával tudatosítani kell a fiatalokban az egészségmegőrzés, egészségfejlesztés és betegségmegelőzés fontosságát.**
- **Esélyt kell teremteni arra, hogy a fiatalok képessé válhassanak a drogok visszautasítására, a társadalmilag elfogadott életvitelre.**
- **A sportolás alternatívát nyújt a káros szenvedélyekkel szemben és az egészségmegőrzés szempontjából is kiemelten fontos. Kultúrált szabadidő-eltöltési lehetőséget biztosít. Fontos a fiatalok igényeinek megfelelő sportolás fejlesztése, illetve a szabadidő aktív eltöltésére alkalmas területek biztosítása.**
- **Kiemelt fontosságú a környezetvédelemi problémák iránti fogékonyság kialakítása a fiatalokban. Ennek érdekében a környezettudatos, felelősségteljes szemlélet erősítését kell elérni a tiszta és vonzó településkép megteremtéséhez.**

3.3.4 Kultúraközvetítés

- **Az egészséges testi-lelki fejlődés és szocializáció érdekében a fiataloknak lehetőséget kell teremteni szabadidejük hasznos eltöltéséhez.**
- **A szabadidő tartalmas eltöltése egyben alternatívát is jelent a nem kívánt időtöltési formákkal szemben.**
- **Az aktív és hasznos ifjúsági élethez megfelelő közösségi tereket kell biztosítani.**
- **Fejleszteni kell a közösségi tereket.**

3.3.5 Társadalmi aktivitás, érdekképviselet

- **Cél, hogy a fiatalok sajátítsák el a közügyekkel való foglalkozást, tanulják meg az érdekegyeztetés, érdekérvényesítés megfelelő formáit Cél, hogy a fiatalok tanulják meg a közös csoportos érdekérvényesítés megfelelő formáit és sikeres eljárásmodjait, fejlesszék állampolgári jogismeretüket.**
- **Kiemelten támogatni kell a fiatalok önkifejezését és kreativitását szolgáló kezdeményezéseket.**
- **Támogatni kell a fiatalok önszerveződéseit és újszerű kezdeményezéseit.**

3.3.6 Speciális programok, komplex ifjúsági projektek

- **Támogatni kell az ifjúsági feladatok összehangolására irányuló feladatellátást, az új kezdeményezéseket, projekteket. Mind a helyi igényekre épülő civil társadalom részéről, mind pedig az átfogó területi, közigazgatási fejlesztések oldaláról.**

4. A nem-formális tanulás

Az ifjúsági koncepciónak nem tárgya az iskolarendszerű oktatásra, szakképzésre vonatkozó feladatok meghatározása. Ugyanakkor a szükséges tudás, a készségek, képességek megszerzésében egyre nagyobb szerepet tölt be az iskolarendszeren kívüli informális tanulás.

4.1 A koncepció elő kívánja segíteni, hogy:

- **javuljanak az informális tanulás feltételei;**
- **a társadalmi hátrányok csökkenjenek, az esélyegyenlőség növekedjen;**
- **az önkormányzat elősegíti a fiatalok kompetenciáinak fejlődését, ezáltal hozzásegítve őket a munkaerőpiacra való könnyebb integrációhoz.**

4.2 Célindikátorok:

- **Az önkormányzati intézményekben önkéntes munka keretében foglalkoztatnak fiatalokat annak érdekében, hogy tapasztalatot szerezzenek a munkaerő-piacon, megismerjenek különféle munkahelyeket és foglalkozásokat, munkavégzéshez szükséges kulcsképeségeik és készségeik fejlődjenek, tanulási és munkamotivációik erősödjenek.**
- **Az iskolai kereteken kívül a fiatalok számára lehetővé válik az elhelyezkedést és a munkahelyi beilleszkedést segítő tréningeken, csoportfoglalkozásokon (pl. pályaaorientációs program; pályakorrekciós és pályamegerősítő program; kompetenciafejlesztő, kommunikációs, érdekérvényesítési tréningek, stb.) való részvétel.**
- **A munkaerőpiaccal összefüggő, fiataloknak szóló információszolgáltatás biztosítása.**
- **Az iskola és az első munkahely közötti időszak megkönnyítése érdekében az önkormányzati**

intézményekben átmeneti státuszokon (gyakornok, ösztöndíjas, stb.) fiatalokat foglalkoztatnak.

5. A koncepció végrehajtásának szempontjai és alapelvei

Az ifjúsági koncepció végrehajtása során érvényesíteni kell az itt meghatározott szempontokat, értékeket és alapelveket. A szempontoknak meg kell jelennie a koncepció végrehajtását szolgáló tevékenységek minden szakaszában: a tervezésben, a megvalósításban és az értékelésben egyaránt.

5.1 Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség azt hivatott kifejezni, hogy a társadalom minden tagjának lehetősége van arra, hogy kedvező társadalmi pozíciókat érjen el, és képességei, értékei, szándékai alapján saját döntésével határozza meg saját sorsát.

Az ifjúsági koncepció végrehajtása során az esélyegyenlőség érvényesítése a következőket jelenti:

- **Minden fiatal megkülönböztetés nélkül hozzáférhessen a létrehozott szolgáltatáshoz.**
- **A szolgáltatásokat, tevékenységeket diszkriminációmentesen kell biztosítani.**
- **A szolgáltatások, programok járuljanak hozzá a társadalmi egyenlőtlenségek mérsékléséhez.**

5.2 Részvétel

A fiatalok részvételét biztosítani kell a koncepció végrehajtását szolgáló projektek, tevékenységek minden szakaszában: a tervezésben, a megvalósításban és az értékelésben egyaránt.

5.3 Környezettudatos szemlélet

„A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket”.

A fenntartható fejlődésnek három, egyenrangú pillére a gazdaság, társadalom és a környezet harmonikus fejlesztése. A fiatalok, a jövő generációk környezettudatos szemléletének elmélyítése nevelési cézzattal.

5.4 Szubszidiaritás

Az ifjúsági koncepció érvényesítése során érvényesíteni kell a szubszidiaritás elvét. Az önkormányzat részt vesz és alapvető felelősséget vállal a koncepció végrehajtásáért, de a konkrét végrehajtását azon a szinten és azzal a szereplővel kell megszervezni, ahol:

- **az érintettek és érdekeltek leginkább jelen vannak,**
- **a legtöbb információ áll a rendelkezésre,**
- **az adott feladat végrehajtására kompetenciával, személyi, tárgyi és anyagi eszközökkel rendelkeznek.**

6. Az ifjúsági koncepció végrehajtása

Helyi ifjúsági cselekvési terv

Az ifjúsági koncepció végrehajtása érdekében Balatonboglár Város Önkormányzata 2 éves időtartamra szóló helyi ifjúsági cselekvési tervet alkot.

6.1 A cselekvési terv meghatározza:

- **A cselekvési terv időszakának konkrét céljait, amelyek hozzájárulnak a koncepcióban megfogalmazott célkitűzések eléréséhez.**
- **Az önkormányzat által a koncepció végrehajtására indított projektek, tevékenységek, a fiatalok részére nyújtott szolgáltatások kialakításával és fejlesztésével kapcsolatos intézkedéseket.**
- **Az intézkedések határidejét, felelőseit, valamint a megvalósításban résztvevő intézményeket, és szervezeteket.**
- **A projektek, tevékenységek, szolgáltatások fejlesztésére és működtetésére fordítandó pénzügyi forrásokat.**
- **A cselekvési tervet a fiatalokkal, a fiatalokkal foglalkozó szervezetekkel széles körben egyeztetni kell, és biztosítani kell a fiatalok részvételét az előkészítés és a döntéshozatal folyamatában.**
- **Együttműködés az ifjúsági koncepció céljait megvalósító cselekvési terv végrehajtóival**

6.2 Az ifjúsági koncepció végrehajtását szolgáló projektek, tevékenységek és szolgáltatások kialakítását, fenntartását, valamint működtetését végezhetik:

- **Az önkormányzat; a helyi kisebbségi önkormányzatok; ezek költségvetési szervei és intézményei; önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok.**
- **Non-profit szervezetek: alapítvány; egyesület; közhasznú társaság; egyház, egyházi intézmény; köztestület; kamara, és egyéb jogi személyiségű non-profit szervezet.**
- **Fiatalok jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetei, csoportjai abban az esetben, ha egy befogadó szervezet nyilatkozik arról, hogy az önkormányzattól kapott támogatás pénzügyi adminisztrációját, elszámolását vállalja.**

6.3 Néhány ajánlás az ifjúsági cselekvés terv kidolgozásához:

- **A fiatalok egészségmegőrzése. Önkormányzatunknak nem mindegy, hogy fiataljainak milyen az egészségi állapota. Az egészségügyi és szociális intézmények, civil szervezetek, oktatási-nevelési intézmények képviselőinek véleménye számít a legtöbbet. Olyan intézkedések meghozatala lesz szükséges, ami pozitív hatást ér el - elsősorban figyelemfelhívással, megelőzéssel -, csökkenti a káros szenvedéllyel élő fiatalok számát. Ehhez a civil szervezetek bevonása elengedhetetlen.**
- **A civil szervezetek hatékonyabb támogatási rendszerének megteremtése. A cselekvési terv kardinális pontja lesz a civil szervezetek finanszírozási rendszerének hatékonyabbá tételéhez szükséges intézkedések. Pályázó civilekre van szükség, ehhez olyan cselekvési terv kidolgozása kell, amelyben az önkormányzat a civil szervezetek pályázataihoz szükséges önrészt rendelkezésre tudja bocsátani. A cselekvési tervben meg kell határozni azokat a módszereket, amelyekkel hosszabb távon motiválhatók a pályázatok kidolgozására.**
- **A cselekvési tervben az ifjúsággal foglalkozó intézmények, civil szervezetek pályázatainak koordinációjára javaslatot kell tenni.**

- **A helyi fiatalok megtartása fontos részét kell, hogy képezze a tervnek, amely a fiatalok igényeinek felmérése alapján nyújt döntési javaslatot a Képviselőtestületnek.**
- **A feladat ellátását, az ifjúsági feladatok koordinációját végző szervezet/személy (ifjúsági tanács/ifjúsági referens) szerepéről, működéséről mindenképpen szólni kell, hogy minél hatékonyabban tudja segíteni az önkormányzat munkáját.**

Balatonboglár, 2008.

Készítette:

**Szalai Tünde és Pirka Mátyás
ifjúsági munkások**